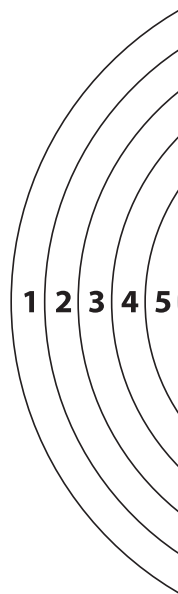

PŘECE NEMŮŽEŠ ZASTŘELIT TCHÁNA

EVA MICHOROVÁ

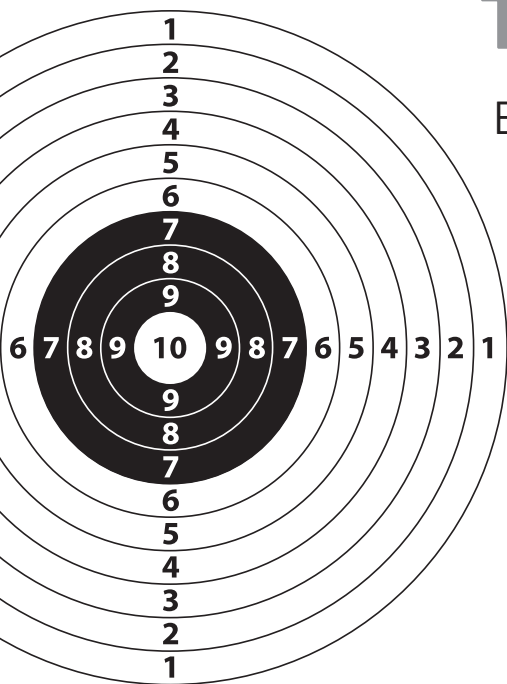

Galén

PŘECE NEMŮŽEŠ ZASTŘELIT TCHÁNA

EVA MICHOROVÁ

Galén

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani žádná její část nesmějí být reprodukovány, uchovávány v rešeršním systému nebo přenášeny jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez písemného souhlasu nakladatelství.

© Eva Michorová, 2020

Cover © Ondřej Pfeiffer, 2020

© Galén, 2020

ISBN 978-80-7492-483-5 (PDF)

ISBN 978-80-7492-484-2 (PDF pro čtečky)

PRVNÍ KAPITOLA

V noci vyhlíželo ponuré sídliště o píď milosrdněji, zejména když jej svědomitě umýval déšť stejně jako dnes, stejně jako už tisíckrát a ještě mnohem víckrát. Dešťové kapky spiklenecky počukávaly na okenní tabulky a Dita si vzpomněla na báseň, kterou dávno tomu, zhruba tak někdy před naším letopočtem, četla buďto v časopisu Pionýr, v časopisu Ohníček nebo v Sedmičce pionýrů: *K ránu připlouvají k mému oknu bárky z celé naší zátoky...* Psala ji patrně nějaká obzvláště romantická pionýrka. Dita jako dítě poctivě přemýšlela o tom, kde asi ta neznámá básnička-pionýrka bydlí, když k jejímu oknu připlouvají ty bárky. Déšť sílil, teď už hučel jako Niagara, jako blížící se potopa světa, zběsile bušil na chatrné paneláky a nutil persony s depresí vstát a vzít si prášek na uklidnění. Dita se vztyčila na posteli, ukázalo se, že si oblékla bavlněné tričko se spokojeným modrým měsícem, spícími obláčky, nápisem *Dobrou noc, broučku*, rozřepenými okraji a malou dírkou na rukávu. Už hodně pamatovalo, navlas jako Dita.

Budík ukazoval 01:17. Hodina duchů je tedy snad už za námi, utěšovala se. Marně, jak se brzy ukázalo. Přistoupila k oknu, podhrnula záclonu, přesně tu, jež halila před asi sto lety i její dětský pokojíček, a vykulila oči na oblohu z olova a šumící provázky vody. Fialky voní jen do první jarní bouřky, napadlo ji. A tu panelákem otřásl zvuk hromu tak děsivý, až Dita vykřikla, přikrčila se a pokřičovala, přesně v tomto pořadí. Uběhly dvě nebo tři vteřiny a ona si uvědomila, že s tím ohromujícím hromem nebylo něco v pořádku. Nepředcházela mu blesk, a to by měl – ostatně tvrdila to i paní učitelka Molová v pradávných hodinách vlastivědy. Bouřka je, když se perou mraky. Dita k nim vzhledla, čísel z nich ospalý klid. Ze společných prostor bylo slyšet bouchání dveří, ječení, vzlyky, kletby a velmi, velmi neslušné nadávky. Něco se stalo. Co, to už věděli všichni. Nic tajemného. Někdo zase už vyhodil do luf-tu Mrákovy.

Patřilo to svým způsobem již k běžnému koloritu. Ale na druhou stranu, na to si docela nezvyknete. Aspoň ne hned. Slabší povahy

nikdy. Přičemž panelový dům v ulici Nad Cementárnou se slabšími povahami jen hemžil. Vlastně lze s klidným svědomím prohlásit, že zde nikdo jiný než slabší povahy nebydlel. S výjimkou Mrákotových, pochopitelně. V přízemí panelového domu v ulici Nad Cementárnou žily dvě nenapravitelné podvodnice Mrákotovy, matka a dcera. Byly tak přesvědčivé, že možná tomu, co říkaly, i věřily. Ovšem pravda to nebyla nikdy. Trpěly bájnou lhavostí, lhát je bavilo k zbláznění. Někdy lhaly jen tak pro zábavu, jindy to využily k určitému obohacení, protože, chápejte, a to přece pochopit musíte, z něčeho žít musely. Z čeho by jinak žily? Nic jiného neuměly, jen tu trestnou činnost. Tak třeba mladší Mrákotová před lety kdekomu namluvila, že byla přijata na FAMU, obor režie. Nejedem důvěřivý občan byl pyšný na to, že zná budoucí slavnou umělkyni, jenomže Mrákotová mladší se ve skutečnosti ani nevyučila prodavačkou. Vyhodili ji pro drobné krádeže a menší podvody (tehdy stála teprve na začátku oslnivé kariéry).

Kromě toho se proslýchalo, že se pokoušela též o zahradnické učiliště, ale nebyla přijata pro nedostatek talentu.

Dita přehodila přes noční tričko se spokojeným modrým měsícem starý balaňák a vyklouzla ze dveří. Směřovala za řevem, kvílením, hulákáním a proklínáním, to znamená do přízemí. Vzduch čpěl spáleninou, v dálce se ozvaly policejní sirény. Obě Mrákotovy lomily rukama na společné chodbě, kam se zřejmě uchýlily ihned po detonaci. Byly zaprášené a sípaly, nejevily ovšem známky zranění. Agresivnější z probuzených nájemníků budili dojem, že je zraní dodatečně. Když se Dita blížila, Mrákotovy fyzicky ohrožoval mohutný Drápal, měl v úmyslu je rdousit, což dokazovalo jeho burácení: „Já ty baby uškrtím! Nejdřív tu stoletou a pak tu druhou krávu!“

Mrákotovy se tiskly ke stěně, Drápal kolem nich divoce šermoval rukama, jeho žena Drápalová hulákala: „Letos už potřetí! Nechci tady bydlet! Chci okamžitě pryč! Volám stěhováky!“

„Všichni tady umřeme!“ informoval přítomné smutný hlas rachitické Naděždy Šimandlové, jež otevřela dveře sousedního přízemního bytu. V ruce držela úlomky panelů a kusy květináčů, z očí jí kanuly slzy. Vychrtlá Šimandlová trpěla úzkostmi a depresivní poruchou, a jak se píše v psychiatrických skriptech na straně čtyři, takovým lidem neprospívá skutečnost, že se někdo v pravidelných intervalech pokouší vyhodit jejich bydliště do vzduchu.

„Letos třikrát, loni dvakrát!“ nesly se nad schody krutě výmluvné statistické údaje. „Píšu si to do notýsku!“ řval hlas, jak se

ukázalo, stárnoucího herce Vokrouhlika. „Píšu si tam, kdy mám představení, a pak tohle. A tady to vybuchuje jako u Stalingradu! To není barák, to je válečná zóna!“

„Jeden taky musí chodit do práce,“ přisadila si tenkým hláskem jeho legitimní partnerka, stárnoucí herečka Jenovéfa Vokrouhliková, o níž bylo známo, že vzhledem k pokročilému věku a jistým psychiatrickým problémům o práci ne a ne zavadit.

„Kdo vám v tom brání?“ drze vypískla Mrákotová mladší. Noviny ji popisovaly jako plnoštíhlou tmavovlásku s průzračně modrými očima, která by vyloudila na jalové krávkě tele.

„Máte být v kriminálu!“ zavřískla nad schody Drápalová. „Dostala jste sedum let, přece!“

„Ona je na útěku?!“ bázlivě vydechla Šimandlová.

„Sedum né, jenom pět,“ nikoli bez hrdosti pronesla Mrákotová mladší.

„A za dobrý chování ji pustili dřív,“ doplnila s mateřskou pýchou Mrákotová starší.

„Vod tý doby vybuchujeme!“ explodoval Drápal a přikročil, již bez dalšího vyhrožování, ke škrcení stařenky Mrákotové.

„Policijééé!“ vřískala Mrákotová mladší neboli plnoštíhlá tmavovlásku s průzračně modrými očima. *Modrooká podvodnice znovu zasahuje*, křičely novinové titulky, kdykoli zařadovala. Dovnitř teď skutečně vešli policisté, bez překvapení změřili očima osoby a obsazení.

„Mrákotovy,“ řekl jeden z nich s povzdechem.

„Nechte toho škrcení, pane Drápal,“ mírně požádal druhý. „Děláte to pokaždý, a nikdy to nic nevyřeší.“

„Mně to trochu pomáhá,“ udýchaně prohlásil Drápal a poodešel od stařenky usilovně lapající po dechu.

„Za chvíli přijedou z televize,“ šťastně vzdychla Mrákotová starší a Mrákotová mladší si téměř neznatelně upravila vlasy.

„Kvůli takový prkotině?“ zmrazili je pohledem policisté.

* * *

Zas mám vstávat ráno, to mě nebaví, už je ráno, ráno špinavý, v mlíku plave utopená moucha, nutím se do zmačkaného roucha, letěl Ditě hlavou jakýsi polozapomenutý veršík z pubertálních let. Ráno bylo kalné jako ropná skvrna. Dita se při pohledu do zrcadla otřásla. Zvedla oči k černobílé maturitní fotografii a zavrtěla

hlavou. To snad museli omylem vyfotit někoho jiného nebo co... Na co asi ta šťastná sotva osmnáctiletá brunetka myslela ve chvíli, kdy se fotograf chystal stisknout spoušť? Napadlo by ji, byť jen na setinu vteřiny, jak asi bude vypadat za nějakých takových pouhých dvaatřicet let po ránu?

Kdyby ta křehká usměvavá slečinka pohlédla za tímto účelem do křišťálové koule, úlekem by vyjekla. Spatřila by pobledlou zmuchlanou zamračenou vykopávku uprostřed ne právě luxusně zařízené místnosti, kterak se ve chvatu chystá do problematičtějšího zaměstnání. A proč si proboha obléká pláštěnku a šátek uvázaný na babku? Janku na stojánku! Venku už přece neprší...

Je po dešti, a kosové si štěstím pletou noty, prozpěvovala si cynicky. *Je po dešti, ta chvíle nehodí se pro trampoty. Je po dešti a svět je blažený, ach muži, nemračte se na ženy!* Ve chvíli, kdy se obskurně oblečená Dita plížila podél balkonu Mrákotových, spatřila obě ženy, jak se snaží likvidovat škody, které způsobila trhavina. Balkon bezútešně zčernal, kus chyběl, zbytek se drotil ostošest. V širokém okolí se válely úlomky zdiva, torza květináčů, obuvi, oděvů (i choulostivých), Dita zahlédla rovněž smetáky a pozůstatky koše na odpadky. To, co se jevílo na první pohled jako had ve zmoklé trávě, mohla vlastně být i prádelní šňůra. Ovšem to, co se jevílo jako torzo podprsenky, prokazatelně *bylo* torzo podprsenky. Musela patřit úctyhodně vlnadné ženě, jakou ostatně podvodnice se studánkovými očima byla. Mrákotovým se Ditino zjevné studium škod nelíbilo.

„Co koukáte?“ ostře a drze se ozvala plnoštíhlá tmavovláska s průzračně modrými očima.

Tady se nabízela snad jedině osvědčená pubertální odpověď: „Mám voči, ne?“ Dita, která už oslavila padesáté narozeniny, řekla: „Dobrý den.“

„Moc dobrej není,“ opáčila falešná režisérka. „Víte, co se mně a tady máti nelíbí? Že děláte po baráku bordel.“

Dítě nebylo nic platné, že nevěřila vlastním uším, protože tato slova opravdu padla, a to nikoli směrem od Dity k Mrákotovým, nýbrž směrem od Mrákotových k Dítě. Zalapala po dechu.

Mrákotová starší přešla od pokyvování šedivou hlavou rovněž k útoku, neboť výbojně pravila: „A my se pak s dcerou nevyspíme. Skrz ten kravál.“

Dítě se promluvit nepodařilo, nicméně veškerý hovor rády obstaraly Mrákotovy. Mladší, v obličejí černá od mouru, přísně řekla:

„Paní Jeřábová, váš manžel tady dělá po nocích hroznej rambajs. On a ty jeho kamarádi. Divný lidi. Skini a... a kriminálníci. Od takových radši dál, že jo? Paní Jeřábová, žádám vás jménem celého baráku, zakročte. Jestli teda tady chcete dál bydlet... Jo a že se takhle divně oblíkáte, to vám nepomůže. My jsme vás s máti stejně hnedka poznaly.“ Během monologu výhrůžně mávala velkým kusem ohořelého panelu.

* * *

Jenomže Dita se nepohybovala v přestrojení kvůli Mrákotovým a dalším obyvatelům žalostně vyhlížejícího panelového domu. Do šátku a pláštěnky se halila vzhledem k drobným i závažnějším svízelným v zaměstnání, kde jí vyhrožovaly všelijaké existence. Nejčastěji celebrity nebo blázni, případně obojí v jednom. Mohutného rockera spatřila přešlapovat před vrátnicí už z dálky. Vypadal nesmiřitelně, oblékl si kožené kalhoty a džínovou vestičku na holé, avšak hojně potetované tělo. Děsivě se šklebil a vykřikoval něco jako: „Já vám ukážu svobodu tisku! Kretění! Dementi!“ Pozorně si prohlížel jednotlivé zaměstnance kráčející do prosklené budovy. Výjmula kbelík s hadrem z igelitové tašky, tu bleskově zmuchlala do kapsy téměř až k zemi sahajícího šedivého nepromokavého pláště, přidala do kroku, hleděla na dlažbu, tvářila se mrzutě a nezúčastněně. Prošla právě ve chvíli, kdy si rocker mumlal: „V hlavě maj seno, a píšou do novin, hovada!“ Jen tak pro sebe si přikývla. Měl naprostou pravdu. Nicméně on sám také nebyl extra lumen, jak dokazoval jeho e-mail začínající slovy: *Zdechliho, nigdo s šaubuznysu s tebou už nepromluví...* (Takové štěstí mít nebudu, drže v duchu odmlouvala Dita, když hieroglyf rozluštila.)

Telefon šílel. Klusala do schodů směrem na toalety, kde odložila kbelík. Za pochodu se zbavila šátku i igelitového kabátu, zatímco z mobilního telefonu pištěla Hrozně hodná Mášenka: „Číhá na tebe, Dito. Schovej se! Rychle! Ten imbecil je schopnej tě zmlátit, všecy čtyři manželky mlátil.“

„Dobry“, utěšovala Hrozně hodnou Mášenku Dita. „Šla jsem dneska za uklízečku, a dobry. Už jsem skoro v kanclu.“

Mášenka nebyla daleka od pláče: „Děsně jsem se o tebe bála, Dito. Už jsem tě viděla se zpřeráženýma žebra. Nestojím za nic. A teďka ještě ten průser s fotkama.“

„Cože?“ polkla Dita. „Jakej... průser?“

Ale to už se k ní z kanceláře hnala mílovými kroky Hrozně hodná Mášenka osobně. Setkaly se v půli chodby. Mášenka neměla v pořádku nervy. Byla to nejhodnější žena, jakou kdy Dita poznala, a v dobře informovaných kruzích se šeptalo, že se chystá převrat: nekalí živlové hodlali Hrozně hodnou Mášenkou z pozice vedoucí týdeníku *Nedělní Výstřel* svrhnout a nahradit ji prozatím blíže nespecifikovaným pitomcem. Tuto přísně tajnou informaci znali úplně všichni, Hrozně hodnou Mášenkou nevyjímaje.

„Dito, kdy jste tu vesnici fotili? O půlnoci?“ naříkala Hrozně hodná Mášenka.

„Jak to, o půlnoci? Dyt' bylo půl druhý. Odpoledne,“ bránila se Dita.

„Ale ty fotky jsou úplně černý!“ zalkala Hrozně hodná Mášenka.

„Jak... černý?“ zaúpěla Dita.

Hrozně hodná Mášenka popadla Ditu za ruku a smýkla jí do kanceláře, kde z obrazovky počítače pomrkával důvěrně známý výjev ze včerejška. Starosta obce Hrob důstojně hledí do objektivu fotoaparátu, v pozadí obecní úřad pyšníci se novou fasádou, to vše zahaleno do překvapivé temnoty. Chyběl snad jen oranžový měsíc a nebe posypané hvězdami jako ručně pletená houska mákem.

„Byl den. Normální světlo,“ zoufale vyhrkla Dita.

„A ty fotky z kanálu nemáme vůbec,“ štekla Hrozně hodná Míšenska.

Dita se celá jakoby schoulila. Když se odvážíla promluvit, zapípal: „Já vím. Jára mi volal, říkal, že... že mu tam zvlhnul foťák... nebo co.“

„Zvlhnul foťák!“ dotčeně zvolala Hrozně hodná Mášenka.

„Chtěla jsem, abyste vyfotili krysy v kanálu. Byla by to hlavní fotka. Tak jsem se těšila... Bylo by to tak krásný!“

„Krysy tam nebyly,“ zachroptěla Dita.

„Jak je to možné?“ nevěřila Hrozně hodná Mášenka. „Člověk je pošle do kanálu, těší se na fotky, na krysy, a výsledek? Průser. Laskavě mi porad', co mám dělat. To budou v nedělníku čtyři strany prázdný nebo co?“

„Ne, to ne, to ne!“ k smrti se vyděsila Dita. „Zavolám mluvčí kanálů, určitě mi nějakou krysu pošle. Nebo vlastně spíš potkana. Nevadí? A ty fotky z Hrobu,“ zmínila Dita další pohromu týkající se reportáže z kuriózně pojmenovaných lokalit, „ty Jára zesvětlí, promluví s ním, slibují!“ zvedla pravou ruku k zoufalé pionýrské přísaze.

„Víš, co si myslím, Dito?“ Hrozně hodná Mášenka se rozhlédla po prozatím prázdné kanceláři a ztišila hlas na hranici slyšitelnosti. „Že Jára není opravdický fotograf. Že je falešnej.“

Také Dita se bázně rozhlédla po rozlehlé neúrodné místnosti, vykulila oči a špitla: „Myslíš jako... že se sem vloudil... fotograf, který ve skutečnosti není... fotograf?“

„Jo!“ vyrazila ze sebe Hrozně hodná Mášenka. „A to je to poslední, co nám ještě chybělo. Neumí fotit. A víš ty co? Dneska jdete ještě fotit tamtu jeskyni, že jo?“

Dita horlivě kývala: „No, tu. Tu, jak se jmenuje...“ Slova jí odumřela na rtech.

„Jeskyně V Prdeli!“ s gustem větu doplnila Hrozně hodná Mášenka. „Dohlédneš na to, aby fotky dopadly dobře. Jasný? Klidně foť taky, třeba tajně, mně už je to jedno. Ručíš mi za to. Jinak se nevracej a zůstaň tam. V jeskyni. Oba tam zůstaňte.“

„To by bylo asi nejlepší,“ smutně souhlasila Dita.

Rozletěly se dveře a dovnitř vpadl vlasatý potetovaný lidoop v kožených kalhotách a džínové vestičce, kterou si bůhvíproč oblékl na holé tělo, ačkoli venku byla docela zima. Teď však nebyl čas uvažovat nad outfitem jeskynního muže. Ostatně na jakékoli úvahy bylo již pozdě.

Hrozně hodná Mášenka vyrazila neartikulovaný výkřik zakončený dotazem: „Kdo vás sem proboha pustil?“

„Dostanu se všude!“ burácel pračlověk. „I do pekla!“ Blížil se k ochromené Dítě krokem geparda. Dita ustupovala. Připomínali výjev z animovaného sovětského seriálu *Jen počkej, zajíci*.

„Pomóc!“ vřískla Hrozně hodná Mášenka. „Pomóc!“

„Jste lhářka, paní Jeřábová!“ křičel rozohněný rocker a kroky kočkovité šelmy se přibližoval k Dítě.

Dítě prolétlo hlavou to, co ji napadlo již nescíslněkrát: Měla jsem se líp učít. Teď bych mohla být třeba... Myšlenka se zasekla, Dita nevěděla, kde nebo čím by teď mohla být, tak daleko její fantazie nesahala. Zato přesně věděla, kde je – v kanceláři týdeníku *Nedělní Výstřel*. Trčela na jednom konci obstarožního psacího stolu, opírala se o něj oběma rukama a obě nohy se jí trásly. Na druhém konci zánovního nábytku se v obdobném postoji ocitl rozezlený kytarista. Nohy se mu netrášly. Hrozně hodná Mášenka volala o pomoc směrem do dveří otevřených do studené chodby.

„Píšete hovadiny, paní Jeřábová!“ hřímal potetovaný umělec.

„Já vím,“ souhlasila Dita. Prozatím se ani jeden z nich nepohnul, celá situace vyhlížela tím zlověstněji. Dita si vzpomněla na: *Je po dešti a svět je blažený, ach muži, nemračte se na ženy.* Neměla by to rockerovi zazpívat?

„Pomóóó!“ vřeštěla Hrozně hodná Mášenka. „Stráž! Závodní stráž!“

„Napsala jste,“ řval rocker, „že prej sem hulvát!“

„Mýlíte se, pane Veverko. Tohle slovo nepadlo.“ Dita hovořila pomalu, tiše a srozumitelně, zhruba tak, jak radí příručky komunikovat se šílenci. „Vaše třetí žena vás v rozhovoru pro *Nedělní Výstřel* označila jako muže prudké povahy, to je vše.“

„To je to samý!“ Hudebník se odlepil od stolu a skočil po Dítě. Utíkala. Hrozně hodná Mášenka ode dveří křičela: „Hulvát, to je, kamaráde, slabý slovo!“ To známého umělce naštěstí přikovalo k zemi. Nevěřicně pohlédl na Hrozně hodnou Mášenku a vteřinu váhal, na koho vlastně zaútočit. Vzápětí do kanceláře vběhl hrozivě vypadající chlap představující závodní stráž. Jakmile spatřil rockera, nebezpečný úšklebek na jeho tváři se rozlil v blažený úsměv.

„Hele. Nejses ty náhodou... nejses *ten*... ?“

„Už asi jo,“ nedbale pohodil hlavou rozježený umělec.

„Ty vole!“ zářila závodní stráž. „To je pecka! Byl jsem na koncertě, ty vole! To bylo žrádlo! Vy jedete, ty vole! Pocem, ty kluku, ať si na tebe šáhnu. No jo, vopravdickej. Vopravdická Veverka. To budou chlapi koukat. Podepíšeš se mi?“

Rocker blahosklonně kývl, poté však zasípal: „Ale ještě tady mám nějaký vyřizování!“ Věnoval Dítě pohled jako meč. Strážný objal rockera kolem ramen a odváděl si ho se slovy: „Pocem, vole. Nech to bejt, vole. Nech pisálky, ať píšou koniny, a pojd', vole, na panáka.“

* * *

Krátká služební cesta do Českého krasu nedopadla tak docela podle plánu. Dita stála jako tvrdé Y přede dveřmi *Nedělního Výstřelu* a naslouchala srdcervoucím výčitkám vedoucího fotooddělení. Jmenoval se Vydra. Byl to vlastně docela milý chlapík, nicméně měl funkci a jenom jedny nervy, což se asi dá pochopit.

„Likvidujete mi fotografie, paní Jeřábová,“ nařikal Vydra. „Jednoho po druhým. To je součástí nějakého vašeho zvrhlého plánu nebo co, prokristapána?“

Zděšená Dita o krok ustoupila. „Ježíšmarjá!“ vydralo se jí z hrdla. „Jak bych to jako mohla plánovat?“

„Ale já už kvůli vám nemám žádný lidi!“ lamentoval hubený chlapík menšího vzrůstu. „Teďka volal Jára, že uklouznul v prdeli. A pošramotil si kotník. To je nějaký pracovní úraz, tohleto? Jak to asi mám napsat do papírů?“

„To bylo v té jeskyni,“ pípla Dita. „Děláme článek o nezvykle pojmenovaných místech.“

„Takže to mám napsat do papírů s velkým P?“ vyžadoval radu Vydra.

„Napište tam jenom v jeskyni,“ radila Dita.

„Zničila jste uměleckého fotografa,“ zoufal si Vydra. „Možná nevíte, že Jára studoval speciální soukromou fotografickou školu, dojížděl do ní z vesnice a ještě přes celou Prahu!“

„To jsem nevěděla,“ špitla Dita. Takže ty černý fotky byly umělecký, blesko jí hlavou.

„A kdyby jenom to!“ volal Vydra. „Včera přišel Vrtiška, a neměl obličej. Takovej hodnej člověk. Nestydíte se?“

„To se zahojí,“ utěšovala smutného muže Dita.

„Zahojí?“ hulákal Vydra. „V životě jsem nic takovýho neviděl. Prej že na něj spadl roj. Říkal. Jak mi to vysvětlíte, paní Jeřábová?“

„Jeli jsme do Nasavrku, vždyť víte,“ soukala ze sebe Dita. „Je tam včelařské učiliště. Hodně úlů, hodně včel. No a chudák Jindřich...“

„Dost!“ přerušil Ditu vedoucí fotooddělení. „Já to asi ani nepotřebuju slyšet. Kdo si myslíte, že mi teďka zbyl? Teďka? Když Líbal má planý neštovice?“

„A já bych ho právě potřebovala,“ zoufale šeptala Dita. „Dneska.“

„Koho? Mýho nejlepšího? Vám?“ nevěřičně vzkřikl první muž fotografického oddělení.

„Postarám se... aby všechno proběhlo... hladce...“ šeptala Dita.

A to už k nim elegantně kráčel jeden z posledních, který ve fotografickém oddělení ještě zbyl. Blahník. Dita ho zbožňovala, možná nekriticky, pravda, ale byla do Blahníka blázen. Jako ostatně každá žena. Blahník neznal slovo problém. Toho by neskolila ani zmije, ani včelí roj, ani kluzká obskurně pojmenovaná jeskyně u Koněprus, a už vůbec ne plané neštovice.

„Vo co gou?“ pronesl nedbale. Žvýkal a kouřil, i když to druhé bylo v celé budově přísně zakázáno. Byl to vysoký muž, který

nedávno oslavil pětatřicáté narozeniny, štíhlý, s třídenním strništěm na neklidném obličejí. Idol žen, s nímž by žádná žena nevydržela déle než týden.

„Zmiz, Bedřichu,“ syčel Vydra. „Tady paní Jeřábová je nebezpečná osoba.“

„To bych neřek,“ zasmál se od srdce Blahník při pohledu na třesoucí se Ditu, bledou jako smrt. „Kam jedem?“

„Pak ti to řeknu,“ zašeptala Dita.

Vydra zpozorněl. Nervózně zamrkal za brýlemi a důrazně pravitil: „No tak počkejte. Kam vlastně jedete? Já to musím zaznamenat. Zanést do papírů.“

Odpovědi mu bylo hrobové ticho.

Pak se ovšem rozletěly dveře vedoucí do kanceláře týdeníku *Nedělní Výstřel*. Stála v nich Hrozně hodná Mášenko, zjevně si oddechla, když spatřila Ditu: „No že jdeš! Máš nejvyšší čas. Kde vlastně je ta krokodýlí farma?“

Vydra zesinal. „U Znojma,“ vydechla Dita.

„Tam jsme za hodinu,“ prohodil vesele Blahník. „Na dálnici z toho vymáčknu i dvě stě dvacet.“

„Já to nechci vědět, Bedřichu!“ slabým hlasem požádal Vydra připomínající umírající labuť.

„A jak to dopadlo V Prdeli?“ vyzvídala Hrozně hodná Mášenko. „Jára mi nějaký fotky teda už poslal, ale...“ Polekaně pohlédla na Vydru a na Blahníka.

„Zas černý?“ šeptala Dita.

„Jako uhlí!“ šeptala Hrozně hodná Mášenko.

„Já fotila taky,“ šeptala Dita. „Tím dvě stě let starým krámem, jak z něj odpadávají součástky. Schovala jsem se za veliký kapradí. Třeba z toho něco bude.“

* * *

Dita si připadala jako v raketoplánu. Řítily se po dálnici takovou rychlostí, že zavírala oči a Blahník se ďábelsky chechtal. Do toho ještě ke všemu telefonovala Hrozně hodná Mášenko. Dita znala její hlas dokonale a ihned uhodla, že je Hrozně hodná Mášenko znepokojena.

„Dito! Ty tvoje fotky jsou taky černý! I když teda o něco míň...“

„Jenomže, Mášenko, ta jeskyně prostě *byla* černá,“ nesměle se bránila Dita. „Byla tam tma.“

„Nevymlouvej se, Dito. Víš, jak nesnáším výmluvy,“ štěkla Hrozně hodná Mášenka. „Hele, je Blahník v pořádku? Neustále za mnou běhá Vydra a otravuje, jestli jsi neudělala něco Blahníkovi. Že prý mu ohrožuješ fotografie. Dito. Dej se do pořádku, Dito. Vzpamatuj se. Snažně tě prosím: Budou z té krokodýlí farmy hezky fotky? Dito, řekni, že budou.“

„Mášenko, radši si sedni,“ polkla Dita. Strašlivé ticho v telefonu. Načež Dita vypískla: „Krokodýl nám sežral foťák!“

„Dito, řekni, že je to vtip!“ prosila Hrozně hodná Mášenka.

„Je to vtip,“ ujistila ji Dita. „Máme obrázky jedna básně: kádě a v nich hromadu krokodýlů. Bude se ti to líbit. Jeden krokodýl teda vyskočil z kádě a honil nás, ale byl malej, sotva metr. Hned ho chytili do podběráku.“

„Stalo se něco Blahníkovi?“ zachraptěla Hrozně hodná Mášenka.

„Pár škrábanců, dvě tři odřeniny. Nestojí to za řeč.“

Dita vykřikla. Setina vteřiny je dělila od dramatické autonehody. Svištění brzd. Blahník situaci bravurně zvládl, ale úlek si kompenzoval nepopsatelně vulgárními nadávkami.

„Dito, vy jste bourali!“ vřískla do mobilního telefonu Hrozně hodná Mášenka. Aparát jí však kdosi vytrhl z ruky (Vydra) a Dita uslyšela hrozivý mužský hlas: „Tak podívejte. Paní Jeřábová. Teďka toho mám akorát tak dost!“

Trvalo drahnou chvílí, než se Ditě povedlo zpacifikovat Vydru a ukonejšit Hrozně hodnou Mášenku. Přibližně v touz dobu pomalu přestával i Blahník s drtivými vulgarismy. Vypadalo to na docela milý okamžik. Dita si opřela hlavu o sedadlo, zavřela oči a pokusila se vybavit si nějaké verše, tímto způsobem se většinou uklidňovala. Někdy to opravdu pomáhalo.

*Na břehu řeky Svratky kvete rozrazil,
na břehu řeky Svratky roste nízká tráva,
rád chodil jsem tam denně, koupal se a snil,
na břehu řeky Svratky kvete rozrazil
a voda je tu těžká, chladná, kalná, tmavá.*

„Prej sháníš krysu,“ prohodil konverzačním tónem její společník.

Dita se probudila z pohádky a souhlasila: „Kdyby byla krysa, nezlobila bych se.“

„Vím o místě, kde jsou jich desítky, možná stovky,“ tajemně pravil Blahník.

„V kanálu jsme už byli. A nic,“ smutně podotkla Dita.

„Na kanál se vykašli. Mluvím o bytě. Té paní, co tam bydlí, se říká *potkanmamá*.“

Dita se roztrásla. Blahník se ďábelsky smál, jak ostatně bývalo jeho dobrým zvykem. Naštěstí už vjížděli do hlavního města a pohybovat se zde rychlostí dvě stě dvacet kilometrů za hodinu si netroufal ani takový borec, jakým byl fotograf Bedřich Blahník. Nerad trochu zpomalil. Zjevně mu to zkazilo náladu a Dita vzápětí uslyšela ono typické: „Ty hovado kreténský, jak to kurva pes jezdiš, ty čuně? Ty magore, ty imbecile, ty prasáku! Dito, vidělas to, vidělas to? Dito? To prase přejelo dvojitou čáru. Zabiju ho! Kurva drát! Na kvadrát!“ rozhodl Blahník a zrychlil.

*I za slunného léta je zde zvláštní stín
jak v starém obraze, jenž u nás doma visí,
proč cítil jsem tu vonět kopr, česnek, kmín,
i za slunného léta je zde zvláštní stín
jak v jedné zahradě, kam chodíval jsem kdysi.*

Blížili se k redakci *Nedělního Výstřelu* a Dita si zase už všimla zahrady, do níž nahlížela snad každý den, když šla do práce. Branka z tepaného kovu, altánek porostlý pnoucími růžemi, dům jak zámek. Odkvétaly magnólie, rozkvétaly šeříky, bílé, modré, fialové.

„Tady bydlí Šípková Růženka,“ poznamenala, když vilu míjeli.

„Nebo nějaký zloději,“ prohodil Blahník poté, co střelil po nemovitosti rychlým pohledem.

* * *

Pravdu měli oba. Šípková Růženka spočívala na sofa v altánu, po němž se plazily pnoucí růže. Prozatím nekvetly. Básník, malíř či romanopisec by se zalíbením očima spočinuli na té tváři lemované vodopádem vlasů barvy medu lesních včel, na mnohoslibném dekoltu, na zvláštním, zasněném, ale i ztrápeném výrazu té záhadné krásky: *jak v starém obraze, jenž u nás doma visí...*

Odkvétaly magnólie, rozkvétaly šeříky, bílé, modré, fialové. Nadešel jeden z těch podivuhodných jarních dnů, kdy potoky voní jako básně a básně voní jako chrpy anebo lépe – jako levandule. A nebyl to Velký pátek. Jeskyně s poklady byly už dávno zamčené

na sedm západů, zlaté kapradí odkvetlo, spali dobří i zlí skřítci, bludné kořeny i Erbenova fascinující báseň Poklad, v níž se praví:

*A jak vítr zlehka věje,
z kostela slyšeti pěni:
v kůru tam se právě pjeje
Krista Pána umučení.*

Dny ubíhaly od filipojakubské noci k té svatojánské, čas letěl jako majestátní černý kočár tažený koňmi, kteří se splašili, jindy se vlekl jako postřelený sup. Ostatně budete-li se pít po aristotellovské definici času, zjistíte, že čas je napočítaný pohyb ve vztahu k před a po. Představit si čas je téměř nemožné. Nicméně neklidně dřímající Šípková Růženka měla pocit, jako by jí čas běžel tam někde pod těžkými víčky. Jako by se přímo *tam* odehrávaly starověké i středověké bitvy, opulentní hostiny i osudové lásky. Zaslechla šustění spodniček snad samotné Filipíny Welserové, plavovlásky s bezchybnou pleť, slyšela, jak pluje křivoklátskými komnatami, šestnácté století bylo už za polovinou. Nu ano, pokud užíváte antidepresiva a sem tam je zapijete ohnivou vodou, možná i vám se pod víčky honí takové a jiné, i když podobné výjevy.

Ale abychom Růženku křivě nenařkli – ohnivé vodě se vyhýbala, což se jí ne vždy dařilo. V poslední době její neúspěchy spojené s vyhýbáním se kořalce výrazně vzrostly. Omluvu měla: spikl se proti ní celý svět. Znáte to? Víte, jaká je to *hrůza*?

Ratanový nábytek na terase vydával svědectví o tom, že se něco děje. Nějaká sláva. Bylo prostřeno pro pět lidí. Šeříky ve džbánu, kbelík na šampaňské, látkové ubrousky v barvě džbánu (modré), nic nechybělo. Šípková Růženka, která se ve skutečnosti jmenovala Žaneta Lapáková, se poté, co otevřela pomněnkové oči, mátožně vydala na kontrolu ratanového nábytku. Prostřela správně? Kdyby ne, vyvstaly by problémy, to dobře věděla. Slavila třicáté deváté narozeniny. Balila vzorně vyleštěné příbory do látkových ubrousků a broukala si písničku k narozeninám: „Žanda má narozeniny, my máme přání jediný, štěstí, zdraví...“

Vzhlédla, zahlédla v zahradní brance stín. Ne jeden. Už přicházeli: otec, matka, sestra Jelena. Instinktivně ustoupila. Otec se hnul jako hurikán Hugo. Vždycky chodil rychle a choval se nápadně a hlučně. Místo pozdravu už zdálky hřímal: „A ne abys mě posadila vedle té *krysy!*“

DRUHÁ KAPITOLA

Potkanmamá anebo paní Potkanová, tak se té dámě říkalo. Dita, bílá jako křída, se poslušně vlekla za Blahníkem divnou zkratkou, která je vedla kopřivami vysokými jako dospělý člověk a po schůdcích vytesaných do skály. Nahoře se jim pak otevřel pohled na pěkné staré domy, takové ty solidní, prvorepublikové. Blahník se smál. Teda, tady bych chtěla bydlet, řekla si Dita. Dívat se z okna dolů do údolí a na koleje, na viadukt a na jasmíny. Na stříbrnou stužku Vltavy. Vzpomněla si, co ji teď čeká, a zezenela. Blahník se smál a na závěr tentokrát poznamenal: „Chceš krysy, budeš mít krysy.“ Z okna v prvním patře nízkého činžáku se vyklonila nakrátko ostříhaná tmavovláska neurčitého věku a zvolala: „Už na vás čekáme!“

Dita se pokřižovala. „Čekáme?“ zašeptala Blahníkovi do ucha. „To jako ona a... a potkani?“

Blahník se smál. Už když vcházeli do domu, cosi viselo ve vzduchu, podivný zápach srovnatelný možná jen s ovzduším pavilonu plazů v zoologické zahradě. Dita se pokřižovala. Cestou po schodech k inkriminovanému obydlí zápach sílil. Blahník se smál a šeptal Ditě: „Začínám se poprvé v životě těšit domů. Přitom kdybys věděla, kde bydlím! Hrůzostrašná špeluňka v suterénu, místo kuchyně jenom vařič, dvouplotýnkovej...“

„Já mám taky hroznej byt, strašnej, příšernej,“ šeptala Dita. „A taky se tam dneska těším.“

Z dokořán otevřených dveří prvorepublikového obydlí s vysokými stropy vyhlédla rozesmátá osoba s potkanem na rameni a pozvala Ditu s fotografem dál. Kromě zhruba pěti desítek potkanů v bytě už nikdo další nebyl, nicméně paní Potkanová nastínila, že se brzy vrátí ze školy děti. Tak tady bydlí nějaké děti, stísněně si pomyslela Dita a dostala jeden z mnoha záchvatů úzkosti, který by se dal charakterizovat přibližně tak, že se dotýčný nemůže hýbat a není schopen slova, jen se nekontrolovatelně třese, těžce dýchá a v břiše cítí podivný tlak. Zaznamenala zuřivé cvakání Blahníkovy fotoaparátu. Z posledních sil se rozhodla rovněž dát se do práce

a pokusila se zformulovat směrem k paní Potkanové otázku, ale z hrdla se jí vydralo jen jakési: „Brrrmff!“

Otevřené okno obývacího pokoje nabízelo nádherný pohled na Smíchov. Uvnitř se nacházel bezpočet klecí s potkany. Blahník se vzhledem k tomu, že z Dity vycházelo jen chrčení, rozhodl překládat. Ukázal na Ditu zápasící o dech a zbytky zdravého rozumu a pravil: „Asi se chce zeptat, kolik těch potkanů vlastně máte.“

„Padesát tři,“ poslušně odpověděla paní s potkanem na rameni a postavila před návštěvu sklenice s vodou. Blahník s Ditou na sebe krátce pohlédli, zjevně je napadlo totéž. Pravda, hlodavci měli svoje misky v klecích, ale jeden nikdy neví.

„Pomáhá vám s péčí o potkany také váš... manžel?“ vypravila ze sebe Dita. Některé klece byly otevřené, jejich obyvatelé měli zrovna vycházku. Dita si s nepopsatelným úlekem uvědomila, že se s tichým, ale o to zlověstnějším šustěním stahují k ní. Blahník se smál.

„S manželem jsme se rozešli, budou to už dva roky,“ vyprávěla paní Potkanová. „To to letí,“ zasmála se. „Přece nemůžu žít s někým, kdo nemá rád zvířata,“ poznamenala ublíženě. „A kdo nemá rád zvířata, není dobrý člověk, nemám pravdu?“ Dotaz byl zjevně určen Dítě, která ovšem přesně v onu vteřinu ucítila, že jeden z hlodavců dospěl přímo k její noze a nyní po ní začal šplhat nahoru. Jen velmi krátký časový úsek dělil Ditu od okamžiku, kdy potkan dospěje k jejímu obličejí a celé hlavě, kde se následně utáboří – navlas tak, jako se hromadně tábořilo na paní Potkanové. Dita si nařídila nekřičet. Slabým, leč pevným hláskem požádala: „Paní Potkanová, moc prosím, mohla byste ze mě sundat toho potkana?“

„Jmenuju se Loudová,“ ukřivděně se ozvala paní domu, když splnila Ditinu prosbu. „A lidi já hodnotím, paní redaktorko, přes zvířátka. Tady se to pozná. Všecko. Kdo jakej je. Tady se to rozhodne!“ mínila a zlověstně si Ditu prohlížela. Blahník vyskočil z rozkousaného křesílka a se slovy: „Teďka uděláme hlavní fotku,“ nanosil na Potkanovou-Loudovou úctyhodné množství hlodavců, kteří zaujali postavení na ramenou, vlasech, krku, ale i jinde. *Potkanmamá* se spokojeně usmívala do objektivu. Tohle se bude Hrozně hodné Mášence líbit, napadlo Ditu a byla to její první pozitivní myšlenka v prostorách zmíněného obydlí.

Povzbuzena nepatrným záchvěvem optimismu pravila: „Kolik času denně zvířátkům věnujete, paní... Loudová?“

„Všechno, vlastně,“ odvětila bez váhání dotázaná. „Teda do práce musím,“ houkla nevrle, „ale jinak... A v práci na ně aspoň ustavičně *myslím*. Dva tři jsem si brávala s sebou, ale... to víte... Lidi jsou netolerantní. Když jedu tramvají s potkanem na rameni, všelijak pokřikují. To se pak nedivte, že jsou války, že jo. Kdo nemá rád zvířata, nemá rád lidi – a hnedka střílí, hnedka vraždí. Hnedka válčí.“ Dita se poctivě zamyslela nad tím, co jí bylo právě sděleno – vyplývá z vyřčeného, že budou-li lidé chovat potkany, nebudou války? Ale vzhledem k tomu, že čerpala veškeré poučky z oblasti logiky z útlé brožury *Logika pro novináře* (ze zkoušky dostala trojku, ze soucitu), nebyla si svým pozoruhodným závěrem úplně jista. Jista si byla tím, že paní Loudová na závěr protiválečného proslovu potkana, který jí visel z ramene, políbila.

„V noci mi lezou do postele,“ podotkla vzápětí se zasněným úsměvem. „No a přes den, to máte furt stejnej kolotoč: krmení, kontrola, jestli mají dost pití, čištění klecí, stříhání drápů, prohlížení zubů, ošetření proti parazitům, potom vycházky, kluci zvlášť, holky zvlášť, hraní, šplhání, hlazení, drbání.“

Když Dita omámeně scházela ze schodů s Blahníkem v patách (smál se), potkali dvě holčičky, dvojčata.

„Tak jak se vám, holky, žije se zvířátky?“ tázala se Dita, pokoušejíc se o přátelský úsměv.

Identická dvojice s despektem pohlédla na dveře bytu v prvním patře. Byly okousané.

„Sežrali mi rukávy svetru,“ postěžovala si první holčička.

„Někdy se v noci probudím, protože mi olizují ucho,“ pípla druhá holčička.

Když zmizely v útrokách svérázného příbytku, Blahník se krátce zamyslel a řekl: „Nebyl by přece jenom lepší tatínek? Než potkani?“

„Myslíš, Bedřichu?“ nejistě pravila Dita.

* * *

Dita se bohužel šeredně mýlila, ostatně jako už tolikrát. Hrozně hodná Mášenka nejevila z fotografie tmavovlásky ověšené potkany pražádné nadšení. Seděla na kancelářském stole, dívala se pánu bohu do oken a v očích se jí leskly slzy. Ukázalo se, že v redakci *Výstřelu* se právě odehrál palácový převrat. Hrozně hodná Mášenka byla sesazena z funkce vedoucí *Nedělního Výstřelu*.

Vteřinu před tím, než se Dita zlou zprávu dověděla, zažívala onen tak vzácný a prchavý okamžik štěstí.

„Máme ty potkany!“ radostně hlásila směrem k Hrozně hodné Mášence, když tu si všimla, že cosi není, jak by mělo být.

„Čmelík,“ odpověděla Hrozně hodná Mášenka. Jednou rukou se tahala za pramen tmavých vlasů s nachovým nádechem a druhou si nedbale utírala slzy.

„Cože?“ vyhrkla Dita v domnění, že se Hrozně hodná Mášenka učí nějakému záhadnému jazyku. Esperantu?

„Teďka tady tomu všemu šéfuje Čmelík.“ Hrozně hodná Mášenka opsala rukou jakýsi půlkruh, patrně ve snaze demonstrovat neomezenou moc záhadného nového nadřízeného. Dita zaznamenala, že Mášenka má oči červené jako jablíčka a že jí přes ně neuspořádaně visí prameny vlasů. Hrozně hodná Mášenka, ten vzor pečlivosti, svědomitosti a sebekontroly! Dita se bezradně ohlédla dozadu na Blahníka, hledajíc u něho útěchu. Jenže svérázný fotograf o krok ustoupil, zatvářil se bezradně a zamumlal: „No nazdar! A já mu rozbil hubu v průjezdu!“

„Dneska?“ vydechla Dita s dobře patrnou úctou v hlase.

„Dneska jsem to ještě nestihl,“ zavrčel Blahník. „To už je dávno. Ten kretén na základce šikanoval mého brácha. Furt ho mlátil. Přitom byl o hodně starší a silnější než brácha. Tak jsem si na něj počkal v průjezdu a rozbil jsem mu držku.“

„Teda Bedřichu!“ Ditiny oči se rozsvítily obdivem. Dál se však s velebením Blahníkovy chrabrosti nedostala, neboť dovnitř do místnosti majestátně vešlo cosi nevýslovně podivného. Nosatý a zubatý mladíček rachitické postavy, s fialovým obličejem lemovaným nevelkým množstvím slámově zbarvených vlasů. Z rysů prohnané tváře čísel ten nejbrutálnější kariérismus, takový Dita ještě nikdy neviděla, dokonce ani u politiků v televizi.

Vytřeštila oči a myšlenky v hlavě jí na vteřinu *zamrzly*. Ocitla se tudíž ve zvláštním stavu, kdy člověka nenapadá nic, jen lapá po dechu a zírá. Když se probrala z kratičkých mráток, hlavou jí proběhlo jen: *Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi svatou ruku!* To říkávala babička kyšická. Vzápětí se zachvěla, neboť hubený mladíček zařval, až se třásl i zářivky u stropu: „Flákání skončilo, vážení! Teďkonec se bude makat, že jste to v životě nezažili! Sedřu z vás kůži zaživa! A komu se to nelíbí, ať mi zadek políbí!“ Teatrálně ukázal na pootevřené dveře ve snaze vyzvat každého, komu se to nelíbí, k urychlenému opuštění objektu. Inaugurační projev, pojmenovala to v duchu Dita.

Přítomní se po sobě zmateně dívali. Vedle Dity, Hrozně hodné Mášenky a Blahníka se tu vyskytovali ještě další zaměstnanci *Nedělního Výstřelu*, konkrétně Pogramotná Karin, Krásná Vanessa a Magor Hugo. Chyběl staříček Jeroným Lebeda. Byl na obědě, míval ve zvyku stolovat v žižkovské restauraci U Výtopny v době zhruba od půl jedenácté dopoledne do druhé hodiny odpolední. Pak jej ještě čekala dlouhá cesta zpátky do zaměstnání. Na otázku, proč jídvá tak daleko a nenajde si nějaký bližší lokál (a že jich tu bylo nepočítaně), pokaždé odpovídal, že je na žižkovskou restauraci U Výtopny zvyklý. A že jediná změna, kterou ve svém věku ještě plánuje, je smrt. Hrozně hodná Mášenka mu pauzu na oběd trvající i s cestou cirka pět a půl hodiny dojemně tolerovala. To byla celá ona, Hrozně hodná Mášenka.

„Vypadněte!“ hulákal Čmelík, v obličejí ještě fialovější než v průběhu dramatického entré. Zaměstnanci se zoufale rozhlíželi, někteří bezradně rozhazovali rukama. Necháпали, o co konkrétně Čmelíkovi jde. Mají odejít *všichni*? Ale kdo v tom případě připraví a vyrobí nedělní výtisk *Nedělního Výstřelu*?

„Vypadněte všichni, kdo se tady flákali!“ vriskal fialový mladíček a kostnatou rukou výmluvně ukazoval na dvře, v nichž se, co čert nechtěl, právě objevil stoletý Jeroným Lebeda i s charakteristickým lehkým oparem becherovky, který se nad ním dennodenně vznášel. Právě spokojeně poobědval. Hodiny ukazovaly tři hodiny.

„Co to je?“ zachřčel fialový přízrak. Jak se později, i když vlastně velmi brzy ukázalo, každého, komu bylo více než třicet pět let, považoval za beznadějně budižkničemu, za přestárlého chudáka, patřícího buďto do rezervace, nebo do chudobince, anebo – což by bylo ale úplně nejlepší – do hromadného hrobu. Mírně opilý a ne zcela dobře slyšící důchodce, zaujatý bzučícím rojem vlastních zajímavých myšlenek, obskurní personu nezaznamenal a dál se osobitým pomalým způsobem sunul směrem ke svému pracovnímu místu.

„Už ani krok!“ zavřeštěl nový nadřízený. Dědouš zavěřil. Kdyby tohle neslyšel, musel by být ne jen trochu nahluchlý, ale mrtvý.

„Co ten mladej blbne?“ podivil se polohlasem.

„A vééén!“ hřměl fialový skřet. „A do penze! A bleskem! Tady není žádné chudobince! Sbohééém!“

Místnost oněměla. Šedovlasý Jeroným Lebeda, ačkoli byla jeho produktivita práce minimální až žádná, sem patřil, platil za mas-kota nosícího štěstí. Za absolutního ticha a všeobecné atmosféry

naprosté zkázy si dědoušek tichounce skládal do aktovky z roku raz dva a do děravé igelitové tašky, kterou kdesi schrastil, nějaké písemnosti, hrst tužek, nedojedenou svačinu, plyšového medvídka, teplý svetr a fotografii stařícké panimámy v ozdobném rámečku. Ditu pálily oči. Dědoušovy rubriky (*Jak bude tento týden* a *Kde nakupují slavní*) někdo převezme a bude je mít hotové během okamžiku, ne za týden jako pan Lebeda. Nicméně zbude určitá prázdnota, stesk, smutné vzpomínky na veselé chvílky, například na tu, kdy byl vzhledem ke žhavé aktuální události Jeroným Lebeda donucen rozkývat své muzeální tělo do pohybu vzdáleně připomínajícího běh – a mluvilo se o tom po celý zbytek roku.

Fialový zlý sen se divoce rozhlédl po zkoprnělém auditoriu a temně pravil: „To bysme měli. Dobrá práce. O dědka miň. Je tu ještě někdo starej nebo nemocnej?“

Jelikož se nikdo nepřihlásil, poděs propaloval očima jednoho chvějícího se zaměstnance po druhém. Když dospěl k Hrozně hodné Mášence, zahulákal: „Tebe znám! Ty máš něco s vočima!“

„Já n-ne... ne!“ zuřivě kroutila hlavou Hrozně hodná Mášenka. Uplakané oči schovávala za brýlemi.

„Ba jo!“ zařval Čmelík. „Informovali mě. Všecko vím. Něco s vočima!“

Zasáhl džentlmen (ač by to do něho nikdo na světě neřekl) Magor Hugo. Aby rychle odvedl šílencovu pozornost od Hrozně hodné Mášenky, připomněl se slovy: „Mistře, myslím, že jste se nám zapomněl představit.“

Okamžik to vypadalo, že Čmelíka skolí infarkt, alespoň barva jeho obličejů tomu napovídala. Když se mu po delší chvíli vrátila schopnost dýchat a vydávat zvuky, zaskuhral: „Hele. Ještě jednou mě nasereš, zabiju tě a pak ti přiřiju paragraf dvaapadesát, písme-no gé. Hrubé porušení pracovní kázně! Ty všivej kreténe!“

* * *

Žaneta toužila zažít standardní oslavu narozenin, takovou, jaká probíhá v kterékoli jiné domácnosti. Třeba i chudé, čert to vem. Oslavu s tím nejobyčejnějším a nejlacinějším šlehačkovým dortem, s dárkem za pár drobných, sklenicí piva a několika upřímně míněnými a pokud možno laskavými proslovky. V rodině Sekáčů a Lapáků byla bohužel oslava zmíněného relativně poklidného typu vyloučena.

Pozadí mohutného otce Stanislava Sekáče ještě ani nedosedlo do ratanového křesílka opatřeného polštářkem s modrými květinami, když mocně zařval: „Ten imbecil nepřijde, doufám!“

„Ten imbecil přijde,“ vzdychla Žanda, právě oslavující třicáté deváté narozeniny. Následně se odehrála nepříjemná věc. Obrovský černovlasý černovousý Sekáč, vyhlížející trochu jako černo-kněžník, znechuceně hodil krabici s dortem o stůl. Ne sice vsí silou, ale přesto razantně. Matka Sekáčová, Žaneta i její sestra Jelena vypískly.

Chvilé dramatického ticha. Pak se matka Sekáčová vrhla k pomačkané krabici. Když ji s jistou námahou otevřela, objevil se zdeformovaný dort. Žandě se v očích zaleskly slzy. Chudák rozplizlý moučník jako by symbolizoval bezvýhodnou situaci, ve které se ocitla. Kolem prostřeného stolu poskakoval také pes rodiny Sekáčů, kříženec bůhvíčeho s bůhvíčím, přičemž k nejčerstvějším předkům velmi pravděpodobně patřili pudl, jezevčík a pražský krysařík. Malé chlupaté strašidýlko zaznamenalo začínající hostinu (že je silně nepovedená, to byl fakt pro něho nepodstatný), sedlo si a upřelo na Stanislava Sekáče a další osoby prosebné oči žebřavého houslisty. Oči jako blyštivé knoflíčky.

„Kdo učí toho psa somrovat?“ zavyl Sekáč. „Kolikrát jsem vám všem, co tady sedíte, říkal: Neučte toho psa somrovat! Kolikrát jsem to říkal?“ Brunátný Sekáč těkal vytřeštěnýma očima po účastnících oslavy. „Žando?“ vybral si dceru. „Kolikrát?“

Odpověď na tuto otázku nebylo jednoduché. Správná odpověď neexistovala, cokoli, co by bylo vyřčeno, uvrhlo by Sekáče do stavu předcházejícímu infarktu. Však už také brunátněl a těžce lapal po dechu, což se znásobilo, když spatřil známou siluetu, která kráčí cestičkou dlážděnou kameny podél jasmínů, šeříků, rododendronů, pivonek a azalek – směrem ke slavnostnímu stolu s žalostným torzem dortu, jenž se očividně sunul k jedné straně. Unavené třešničky se válely úplně všude, jedna zabloudila i do vlasů sestře Jeleně, matka Sekáčová ji odtud právě starostlivě vyprošťovala.

„To on!“ zařval Sekáč a medvědí prackou ukázal na nového příchozího. „Učí čokla somrovat!“

I když by zvolání dokázalo probudit hřbitov, přicházející se zatvářil, jako by nic neslyšel. Byl to vysoký, nápadně pohledný muž ostře řezaných rysů a ve značkovém obleku, konkrétně v bílé košili a tmavých kalhotách. Sako držel přes rameno, i když se po nebi honily mraky a schovaly slunce tak, aby jej už nikdo

nikdy zaručeně nenašel. Kdyby Žanda nevěděla, že to není filmový herec, hádala by, že přicestoval z Hollywoodu nebo přinejhorším z Barrandova. Nicméně tohle nebyl umělec, a co horšího, nesl kytici žlutých karafiátů. Žanda se vyznala v květomluvě, k čemuž by nepochybně poznamenal její otec Sekáč: Tebe zajímají jenom blbosti, a co bys měla vědět, o tom nemáš ani páru. Byla to možná pravda. Žanda měla nejraději asi to, co říká květ magnólie: *Neviděl mě někdo, když jsem tě líbal?* Zato žlutý karafiát znamená zklamání. Opovržení. Odmítnutí.

„Co brečíš?“ vyjekl překvapením otec Sekáč. „Dyť ti přinesl rošťi. A holka bulí, to sem teda nežral.“

„Asi má zase ty stavy,“ tiše poznamenala matka Sekáčová. „*Tamty*. Stavy.“

„Každej má někdy stavy,“ velkomyslně podotkla Žanetina mladší sestra Jelena.

„Ty ne, Jelenuško,“ opravila ji matka. „*Ty* ne. Ty jsi rozumná holka.“

Vysoký muž v obleku vtiskl Žanetě do rukou kytici, cosi zabreptal, ale po celou dobu hleděl udivenými zraky na zříceninu dortu. „Co se stalo s dortem?“ zamumlal.

„Tak o tohle se zajímáš?“ explodoval Sekáč. „A proč holka bulí, je ti šumák!“

Hezoun rezignovaně pokrčil rameny a usedl na prázdnou židli, situovanou co nejdál od Sekáče. Všichni automaticky pohlédli tím směrem a matka Sekáčová pravila: „Prostřela jsi špatně, Žando. Bolestně mi tady chybí papírové ubrousky.“

„Jo a abych nezapomněl,“ ozval se Stanislav Sekáč, „žádný dárky nebudou. Dárky dostaneš, až dostaneš rozum!“

Žanda na otce nevěřičně pohlédla. Legraci si nedělal, ostatně to ani neuměl, v nejlepším případě se jednalo o jakýsi specifický humor, kterému rozuměl jen on sám a jen on sám se mu srdečně smál. Podívala se na matku, ta servilně přikyvovala. Něco si špitála. Žanda zaslechla konec tiché věty, zněl: „...až budeš rozumnější.“ Sekáčova ozvěna.

„Tak už hergot otevřete to šampaňský, ať si můžeme přituknout,“ hulákal otec Sekáč. Na okamžik ho zaujala kontrola lahve ve kbelíku, vzal si na to dokonce brýle na čtení, které nasazoval opravdu zřídkakdy. Chvilku mlčel jako kostely o Velkém pátku, kdy zvony odlétají do Říma. Žaneta věděla, že milosrdné ticho nebude dlouhé.

„Koupili jste patoky!“ radostně zamečel po skončení prověrky lahve. „Jste na mizině! Ale já to říkal! Kam tohle povede! Já to věděl! Já věděl, že to povede do...“

Hluk způsobený otevíráním šumivého vína vyděsil křížence, který sebou trhl a několikrát povyskočil.

Pes se jmenoval Pinochet a ještě o něm uslyšíme.

* * *

Mrákovy na Ditu už čekaly. Malebně se vystavily před zčernalý zdevastovaný balkon a hleděly do dáli, aby jim Dita náhodou neproklouzla. Napadlo ji, že bude zase už potřebovat nějaký vynalézavý převlek. Dlouhou pláštěnku ne, tu už Mrákovy měly přečtenou. Zoufale uvažovala. Vybavila si katastrofální, asi padesát let starou blond paruku, bude někde ve sklepech, patrně dost zaprášená. Vtom jí Mrákovy zastoupily cestu. Vypadaly jako nekompromisní hráz. Dita se zastavila, neboť jí nic jiného nezbyvalo, leda by povedenou dvojici strkala před sebou. Den se pomalu chystal k spánku, mraky ztěžkly dešťovými kapkami, jasmínová poupata voněla jako... jako...

„Paní Jeřabová, my vám musíme něco důležitého říct,“ vzala si slovo starší Mráková, Hana. Co se věku týká, podle Ditina názoru musela pamatovat upálení Mistra Jana Husa, které se odehrálo – jak vědí snad i propadlíci – roku 1415. Mladší Mráková (Hanička) pamatovala nanejvýš vypuštění kosmické lodi Vostok 1 (s Gagarinem na palubě) na oběžnou dráhu, a kdyby se zdravotní stav žen určoval podle velikosti ňader, znamenalo by to, že Mráková mladší nikdy neumře a přízemní balkon v ulici Nad Cemenárnou bude tudíž vybuchovat navždy.

Mladší Mráková byla udýchaná, patrně rozrušením nad Ditinou chatrnou morálkou. Skočila matce do řeči slovy: „Chceme vám toho hodně říct. Chtěly jsme vám říct něco důležitého, ale teď vám chceme říct i něco jiného, možná ještě důležitějšího,“ sdělovala uspěchaně, jako by se v ní cosi temného a obtížně sdělitelného střádalo celé roky a nyní tomu mohla dát konečně volný průchod. Dita zoufale přemýšlela nad tím, kde co nejrychleji najde žlutou paruku. Místo pláštěnky oblékne pracovní oděv, kdysi totiž kamsi uschovala modrou pracovní vestičku s nápisem Poldi SONP Kladno a odznáčkem s obrázkem Leopoldine Wittgensteinové, pane bože, kde to všechno jen může být? Dita to *nutně* potřebovala.

Přestrojí se za podivínskou stárnoucí opravářku s parukou ze začátku šedesátých let. Tedy až nalezne nevyhnutelné propriety.

„Paní Jeřábová, vy jste strašně sprostá!“ vybafla bez varování Mrákotová starší.

Dita zpozorněla. Nikdy v životě jí nikdo nic takového neřekl. Jako dcera učitelky českého jazyka měla v dětství zakázáno nejen nespisovně mluvit, ale i nespisovně *myslet*. Mrákotová starší byla první, kdo Ditu v tomto smyslu obvinil. Zuřivě zamávala výtiskem *Nedělního Výstřelu*. Vytáhla jej z čehosi, co vypadalo jako kapsář popisovaný Boženou Němcovou v literárním skvostu Babička.

„My hodně čteme,“ sdělovala při horečném listování *Nedělním Výstřelem* Mrákotová starší, Hana. Mrákotová mladší (Hanička) horlivě přikyvovala, aby to snad nevypadalo, že ona, Hanička, čte málo nebo nedej bože nečte vůbec. Studánkově modré oči, díky nimž vylákala z důvěřivých mužů tučné zálohy na neexistující byty, plály spravedlivým rozhořčením.

„A vy se podepíšete tady pod tím!“ Mrákotová starší divoce třásla novinami, Dítě blesklo hlavou, že v rozhlase kdysi tímto zvukem napodobovali bouřku. Jakoby na povel se snesly první dešťové kapky. Scenérie potemněla, dáma na protější chodníku, oblečená do nažehleného kostýmku a lodiček na vysokých podpatcích, hledala v kabelce deštník. Dita pozorně sledovala drobounké kapky deště, mizející v důmyslném účesu té madam. Jasminová poupata voněla jako... jako... A Dítě se vybavil kdo jiný než Hrabě:

*Na horkých střeších zasyčel déšť
jako když hoří suchá tráva
Promoklá tramvaj odbíjí šest
Na město tiše poprchává*

„Takovej sprostej článek!“ dštila síru Mrákotová starší, Hana.

„Psala jste ho vy, z toho se nevylžete!“ štekla Mrákotová mladší, Hanička.

Dita lehce a smutně přikývla. Neslušný název kluzké jeskyně ji už stál příliš mnoho. Nejdřív si tam rozbil hubu fotograf, teď zase dělají scény Mrákotovy. Usmála se jako učitelka z nedělní školy a pravila: „Byl to článek o nezvykle nazvaných místech. A ta jeskyně se takhle prostě jmenuje. Objevil ji jeskyňář, kterého ale zklamala, a tak se jí pomstil názvem.“

Mrákotovy se na ni sesypaly jako vosy. Mladší dramaticky vzdychala, rozhazovala rukama a kroutila hlavou. Starší volala: „Tak proč jste nenapsala třeba,“ pohlédla do novin, „jeskyně v jihozápadním výběžku Kotýzu? Poblíž Koněprus u Berouna?“

Tak ona opravdu umí číst, pomyslela si s uznáním Dita. Otevřela ústa, aby se na nesmyslnou otázku pokusila odpovědět, byla však rázně přerušena Haničkou s průzračně modrýma očima.

„Máti! Potřebujeme řešit taky tu *druhou* věc!“

„A no jo vlastně!“ Mrákotová starší se plácla do čela. Dita se teprve teď zamyslela nad jejím *outfitem*, jenž se skládal z pytlovitě hazuky s rozsáhlým kapsářem (ostatně o něm už byla řeč), kam by se vešla polovina koloniálu, a řídkých švestkově modrých tepláků, které nutně musely pamatovat obsazení severočeského hradu Grabštejn Švédy. Co se obutí týká, stařena vklouzla do čehosi gumového s kostřbatými okraji. Zřejmě ustrížené holínky, usoudila Dita (její otec nosil něco podobného). Prastaré, ovšem. Mrákotová mladší si na *soudní proces* s Ditou oblékla přiléhavou fialovou blůzku s ohromným dekoltem (kdyby se tu nachomýtl chlapík shánějící byt, jistě by za pomoci halenky udělala další lukrativní fušku) a legíny s velkými nachovými květy zdůrazňujícími opravdu úctyhodné pozadí. Na rozdíl od své staré matky nebyla Mrákotová mladší rachitická. K dietám zaujímal záporný postoj, vyznávala spíše teorii: Užij dne, neboť dne ani hodiny nevíme. V jejím případě – velmi rozumně.

„Zas tady dělal bugr! Jeřáb! V pravý poledne!“ sykla Mrákotová starší, Hana.

„A ještě ke všemu s nějakou bábou!“ střelila po Dítě ostrým pohledem Mrákotová mladší, Hanička. „Co to bylo za bábu, ha?“ zavřískla policejním tónem, věrně odposlouchaným od opravdových kriminalistů, kteří ji vyslyšeli *imrvére*.

Dita se zamyslela a chatrný kompjútr v její hlavě po chvíli vyhodnotil, že by to mohla uhrát na soucit a mít tím pádem nějakou dobu klid. Než ovšem zvolila konkrétní taktiku, obě Mrákotovy, jedna přes druhou, horečně popisovaly situaci, která se odehrávala okolo poledne v ulici Nad Cementárnou, blízko jejich zdevastovaného balkonu.

„Oba byli černý, jakoby od uhlí,“ vzrušeně líčila Hanička. „Nebo od mouru? A zpívali,“ vzpomněla si. „Pod vašim balkonem.“

„Co zpívali?“ Dítě se zachvěl hlas. Nemohla tušit, že se ženy ve snaze vypoodobnit polední okolnosti co nejvěrněji postaví ještě